



kommunfullmäktige ☒
kommunstyrelsen ☐
övriga nämnder ☐
förvaltning ☐

Alkohol- och drogpolitiskt program för Jönköpings kommun

Fastställt av kommunfullmäktige 2016-06-22 § 169

Alkohol- och drog- politiskt program för Jönköpings kommun

Inledning

Det alkohol- och drogpolitiska programmet uttrycker Jönköpings kommuns samlade syn på alkohol- och drogförebyggande arbete och är vägledande för samtliga nämnder. Programmet innehåller mål och strategier som ska vara vägledande för nämnder och förvaltningar i verksamhetsplanering och utvecklingsarbete.

Det alkohol- och drogförebyggande arbetet är en fråga för alla kommunala verksamheter, samhällsaktörer, organisationer och invånare. I det alkohol- och drogpolitiska programmet är givetvis målen angelägna för fler än de kommunala verksamheterna, men som ett kommunalpolitiskt måldokument begränsar det sig till att omfatta kommunens egna verksamheter. En förutsättning för att målen ska nås är även ett samarbete med andra myndigheter, organisationer och ideella krafter i Jönköpings kommun.

Med droger avses narkotika, anabola steroider och tillväxthormon som används som så kallat dopingpreparat eller i icke läkarordinerat syfte. Likaså lösningsmedel och andra substanser som inhaleras i berusningssyfte. Definitionen inbegriper även tobak samt beroendeframkallande läkemedel.

Kommunprogrammet 2015–2018

I kommunprogrammet för 2015–2018 beskrivs bland annat att tidiga och förebyggande insatser ska prioriteras i arbetet med barn och unga. Detta gäller inte minst i det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Vidare föreslås en förstärkning och samordning av stöd till föräldrar bland annat i syfte att motverka bruk av alkohol och droger bland ungdomar. I kommunprogrammet framgår också att det även fortsättningsvis ska genomföras undersökningar bland elever i årskurs 7–9 i grundskolan samt år 2 på gymnasiet om livsstil samt alkohol- och drogvanor.

Kommunprogrammet är vägledande för det alkohol- och drogpolitiska programmet och de mål och de insatser som formuleras och planeras ska genomsyras av kommunprogrammets intentioner.

Förhållande till andra styrdokument

Bruk av droger och skadligt bruk av alkohol förekommer på många håll i samhället. Därför måste det alkohol- och drogförebyggande arbetet spänna över ett brett spektra med aktiviteter för att få största genomslag. Detta medför att aktiviteter i det alkohol- och drogförebyggande arbetet kan tangera eller överlappa områden, vilka regleras av andra styrdokument, såväl nationella som kommunala. Tydliga exempel gäller kommunens alkohol- och drogpolicy och kommunens handlingsprogram för trygghet och säkerhet, särskilt inom det brottsförebyggande delprogrammet som är framtaget av kommunen och polisen gemensamt.

I fall av överlappning bör det eftersträvas en samordning i syfte att undvika eventuellt dubbelarbete eller oklarheter kring målsättningarna. Detta gäller även för uppföljning av det alkohol- och drogpolitiska programmet. I det fall delar av aktiviteter följs upp på annat håll bör uppföljning inom det alkohol- och drogpolitiska programmet sträva efter att endast hänvisa till existerande uppföljning.

Nationella och regionala mål inom ANDT-området

År 2011 antog riksdagen en samlad strategi för Alkohol-, narkotika-, -dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) och en förnyad strategi presenterades i februari 2016 i ”En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken”¹ 2016–2020. Regeringen tar där nya steg för att öka engagemanget och aktiviteten inom området och för att bidra till regeringens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd där hänsyn tas till såväl nivå som fördelning av hälsa. Tobak, alkohol, narkotika och dopning omfattas av målområde 11 inom Folkhälsopolitiken och viktiga bakomliggande faktorer för utvecklingen är tillgänglighet, pris och sociala normer.

Det överripande målet i den nationella ANDT-strategin är: *Ett samhälle fritt från narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk.* Målet bygger på visionen om ett samhälle där alla ska kunna växa upp och leva utan risk att skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak. Basen i det svenska alkohol- och drogförebyggande arbetet utgörs av bland annat begränsad tillgänglighet, prispolitik och opinionsbildning.

Till det övergripande målet finns sex långsiktiga mål för det nationella alkohol- och drogpolitiska arbetet:

- Mål 1:** Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
- Mål 2:** Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.
- Mål 3:** Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.
- Mål 4:** Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
- Mål 5:** Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
- Mål 6:** En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt.

Det regionala ANDT-arbetet har i Jönköpings län samlats under samverkansorganisationen *Insikt Utsikt*. Basen för *Insikt Utsikt*s verksamhet har varit *Handlingsplan för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i Jönköpings län 2009–2014*. Syftet med handlingsplanen har varit att stärka samverkan och effekterna av de ANDT-förebyggande insatserna som görs i länet. Handlingsplanen riktar sig till alla berörda aktörer i länet, såväl myndigheter, organisationer och föreningar som arbetar drogförebyggande. Dokumentet har även fungerat som ett stöd för inblandade aktörer samt som underlag för att kunna prioritera sina insatser på ett sådant sätt att möjligheten till samverkan ökar. Hand-

¹ http://www.regeringen.se/contentassets/0cb3c9b3b28b49678a7205a3672b3e85/en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika--dopnings--och-tobakspolitiken-2016-20120_skr2015-16_86.pdf
Internet 2016-02-15

lingsplanen var också tänkt att fungera som ett stöd för framtagande av kommunala alkohol- och drogpolitiska program.

Den regionala visionen är *"Jönköping ska vara fritt från skador av alkohol och tobak samt fritt från narkotika, dopning och missbruk och beroende av läkemedel. Allas uppväxt ska vara fri från alkohol, tobak, narkotika och dopning"*.

De nationella målen överlappar på flera områden de kommunala mål som sätts upp i föreliggande program. I de områden där de kommunala och nationella målen inte överlappar fullt ut råder det ingen motstridighet mellan de olika nivåerna. I den mån det är möjligt ska därför de nationella målsättningarna inom ANDT-området också appliceras inom det kommunala arbetet.

Särskilda utvecklingsområden för alkohol- och drogpolitiken

Programmet är uppdelat på fem särskilda utvecklingsområden, vilka är Barn och ungdomar, Unga vuxna, Arbetslivet, Tillgänglighet och Äldre.

Strategiska utgångspunkter

För genomförande av programmet finns ett antal gemensamma utgångspunkter som ska gälla oberoende vilken instans eller vilka mål det gäller. Dessa är:

Långsiktighet

För att kunna se resultat av ett förebyggande arbete krävs långsiktighet och uthållighet. Det alkohol- och drogförebyggande arbetet ska i Jönköpings kommun präglas av devisen att långsiktigt förebyggande arbete lönar sig.

Kompetens

För att det alkohol- och drogförebyggande arbetet ska bli effektivt krävs att all personal som arbetar inom området har tillräckligt med kunskap och kompetens. Kompetensutveckling inom området ska ständigt pågå.

Kvalitet

Det alkohol- och drogförebyggande arbetet som genomförs inom Jönköpings kommun, ska vara ett arbete som kännetecknas av god kvalitet och tydlighet.

Samverkan

Inom de områdena där kommunen har begränsade möjligheter att arbeta och påverka, är det viktigt att samverkan sker även med andra myndigheter, organisationer och ideella aktörer. Inom de områden där kommunen har större möjligheter att direkt påverka ska andra myndigheter, organisationer och ideella aktörer ses som självklara samverkanspartners.

Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv

Ett könsperspektiv ska genomsyra det alkohol- och drogförebyggande arbetet i Jönköpings kommun med syfte att tydliggöra de systematiska skillnader som råder mellan kvinnor och män i ett givet sammanhang. Hänsyn till kultur, religion, etnicitet, socio-

ekonomiska faktorer, sexuell läggning, funktionshinder samt geografisk plats ska också tas med i det alkohol- och drogförebyggande arbetet.

Kommunikation

Jönköpings kommun ska sträva efter att ge kommuninvånarna återkommande information om och föra dialog kring det alkohol- och drogpolitiska arbetet. Invånarnas delaktighet och insyn i det alkohol- och drogförebyggande arbetet är viktigt för att skapa legitimitet och förståelse för kommunens ställningstagande och handlande.

Ansvarsfördelning och uppföljning

Varje nämnd är ytterst ansvarig för genomförande av det arbete som bedrivs inom respektive förvaltning. Nämnden ansvarar även för att i verksamhetsplanen ange hur nämnden avser att arbeta med de aktiviteter som anges i det alkohol- och drogförebyggande arbetet. De aktiviteter som ingår i programmet följs årligen upp genom redovisning i nämndernas verksamhetsberättelser.

Det alkohol- och drogpolitiska programmens aktualitet ska prövas minst en gång per mandatperiod. Vid prövningen görs genomgående uppföljning av de mål och aktiviteter som framgår i programmet. Kommunstyrelsens välfärdsutskott är ansvarigt för att aktualitetsprövningen och eventuella justeringar genomförs. Resultatet av aktualitetsprövningen ska tas i kommunfullmäktige.

Mål för det alkohol- och drogpolitiska programmet

Det alkohol- och drogpolitiska programmet är ett måldokument som anger vad som är särskilt viktigt och vad som ska uppnås inom det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Att prioritera och avgränsa programmet till att innehålla ett par områden, innebär dock inte att det alkohol- och drogförebyggande arbetet ska avstanna inom andra områden. Tvärtom, utvecklingen inom de områdena ska fortsätta, men särskilt fokus ska läggas på de prioriterade områdena och de mål som formulerats i programmet. Det alkohol- och drogpolitiska programmet ersätter inte det ordinarie arbetet som görs i respektive förvaltning, utan ska snarare ses som ett komplement och ett vägledande instrument för kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete. I de fall aktiviteter i programmet tangerar eller överlappar med ordinarie verksamhet inom förvaltningarna är syftet inte att ytterligare påverka formerna för arbetet utan lyfta fram den aktuella verksamheten som viktig och prioriterade i kommunens övergripande alkohol- och drogförebyggande arbete.

Barn och ungdomar²

Jönköpings kommuns vision för barn och ungdomar

I Jönköpings kommun sätts barns och ungdomars bästa i första rum, särskilt i det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Barn och ungdomar i Jönköpings kommun mår bra, är trygga och känner inget behov av alkohol eller droger. Uppväxten präglas av alkohol- och drogfrihet och vuxna tar ett gemensamt ansvar för de ungas situation.

² Barn och ungdomar avser personer under 18 år

Inriktningsmål

- I kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete riktat mot målgruppen barn och ungdomar, är det viktigt att föräldrar engageras och ges stöd. Det är viktigt att det finns tydliga strategier, som också är kända för invånarna, om vilket stöd man som förälder kan erbjudas av Jönköpings kommun. Stödet ska följa som en röd tråd genom föräldraskapets olika faser. Hur föräldrar och vuxna ser på och hanterar ungdomars alkohol- och drogkonsumtion har stor betydelse för ungdomens utveckling, och den frågan är särskilt viktig i det alkohol- och drogförebyggande arbetet.
- Skolan är en viktig och självklar aktör i det alkohol- och drogförebyggande arbetet riktat mot barn och ungdomar. Det alkohol- och drogförebyggande arbetet i skolan ska präglas av forsknings- och erfarenhetsbaserade insatser och alla skolor och all personal ska ha tillgång till den kunskapen. Det förebyggande arbetet i skolorna ska också präglas av insatser som tydligt är planerade utifrån verkligheten och den kunskap vi har om alkohol- och drogsituationen bland eleverna. Det är viktigt att barnen och ungdomarna i de fristående skolorna inkluderas i arbetet, varför samarbete med dessa skolor bör undersökas.
- Inom fritidsområdet är det av stor vikt att barn och ungdomar erbjuds och engageras i drogfria aktiviteter och att de har tillgång till drogfria mötesplatser. En strukturerad fritid ses som en skyddsfaktor. Likväl är det viktigt att kommunen i samverkan med föreningslivet tydliggör deras möjligheter att bidra i det alkohol- och drogförebyggande arbetet.
- Trygga och goda uppväxtmiljöer för barn och ungdomar verkar som skyddsfaktorer mot användande av alkohol och droger. Inom socialförvaltningens arbete är det viktigt att det förebyggande alkohol- och drogpolitiska arbetet får en framträdande roll i alla de kontakter som förvaltningen har med barn och unga.

Aktiviteter

- Ta fram en gemensam plan om förhållningsätt till ANDT-frågor som ska gälla i alla kommunens skolor. Planen ska fungera som ett stöd för respektive skola i deras arbete med frågorna på skolan lokalt.

Ansvarig: Utbildningsförvaltningen

Uppföljning: Att planen har tagits fram och spridits till alla skolor.

- Revidera lathunden "Gemensamt förhållningssätt för personer som arbetar med barn och unga". Lathunden ska sedan spridas och göras känd för alla som arbetar med barn och unga inom kommunen.

Ansvarig: Samverkansorganet Barn och Unga (SBU)

Uppföljning: Spridning av lathunden/policyn.

- Fortsätta att utveckla konceptet Föräldrar förebygger för föräldrar till elever i årskurs 6-9 i grundskolan samt årskurs 1 på gymnasiet. Syftet med utvecklingen ska vara att med bibehållen kvalitet få fler föräldrar att delta i konceptet.

Ansvarig: Beredningsorganet Barn och Unga (BBU) tillsammans med Lokala samverkansgrupper (LSG)

Uppföljning: Antal föräldrar som deltar i verksamheten.

- Jönköpings kommun ska även fortsättningsvis genomföra en egen ANDT-enkät de år som Regionen inte genomför folkhälsoenkäten. Resultaten från enkäten ska spridas och tjäna som verktyg i verksamheter, fungera som beslutsunderlag samt innebära en tydlig återkoppling till de som besvarat enkäten.

Ansvarig: Utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av hur förvaltningen använder resultaten från enkäten. (Detta gäller även för andra förvaltningar som använder sig av enkäten).

- Barn och unga som lever i missbruksmiljöer eller andra utsatta miljöer löper tydligt större risk att senare i livet drabbas av missbruksproblem. Det är därför viktigt att fortsätta utveckla stödet för dessa barn, exempelvis genom gruppverksamhet.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av hur socialförvaltningen arbetar för att utveckla verksamheten.

- Utveckla samarbete med familjecentralerna i kommunen i syfte att ANDT-frågor på ett naturligt sätt vävs in i de verksamheter som bedrivs inom familjecentralerna. Här ses särskilt arbetet med föräldragrupper som ett område där ANDT-frågor tydligt bör lyftas fram.

Ansvarig: Socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning i hur ANDT-frågor lyfts fram i familjecentralernas verksamhet.

- Uppmuntra föreningar med verksamhet för barn och ungdomar att aktivt arbeta fram alkohol- och drogpolicys för sin förening samt erbjuda stimulansbidrag till de föreningar som implementerar den i barn- och ungdomsverksamhet. Dessutom skall föreningarnas betydelse i det alkohol- och drogförebyggande arbetet lyftas fram och tydliggöras.

Ansvarig: Kultur- och fritidsförvaltningen

Uppföljning: Antal föreningar som har en alkohol- och drogpolicy.

- Erbjuder drogfria fritidsaktiviteter för barn och ungdomar inom flera olika områden så som idrott, spel, musik konst m.m. med utgångspunkt i resultaten från undersökningen Ung livsstil.

Ansvarig: Kultur- och fritidsförvaltningen

- Vid behov genomföra informationsinsatser till elever på gymnasiet i syfte att motverka en uppfattning om att cannabis och liknande droger inte är skadliga för

hälsan. Ett behov av informationsinsatser bedöms utifrån gällande situation samt resultat i ANDT-enkät och enkäten Ung livsstil.

Ansvarig: Utbildningsförvaltningen

Uppföljning: Genomförda informationsinsatser.

Uppföljning: Överensstämmelse mellan erbjudna aktiviteter och vad som efterfrågas i undersökningen Ung livsstil.

- Vid behov erbjuda personal som arbetar med barn och ungdomar särskilda utbildningar kring alkohol- och drogförebyggande arbete. Ett behov av informationsinsatser bedöms utifrån gällande situation samt resultat i ANDT-enkät och enkäten Ung livsstil.
- Ansvarig: Respektive förvaltning
Uppföljning: Beskrivning av erbjudna utbildningsinsatser samt antalet deltagande i dessa.
- Ett väl utvecklat och proaktivt områdesarbete ökar möjligheten till att tidigt upptäcka bruk av alkohol och droger. I områdesarbetet är det viktigt att ta tidiga signaler på allvar och att snabbt följa upp tecken på bruk av alkohol och droger. Satsningar inom områdesarbetet ses därför som viktiga.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av hur områdesarbetet bedrivs med hänseende på ANDT-frågor.

Unga vuxna³

Jönköpings kommuns vision för unga vuxna

Jönköpings kommun bidrar till att invånarna, och i synnerhet unga vuxna, har en god hälsa som inte skadas av alkohol eller droger. Invånarna upplever Jönköping som en trygg och hälsofrämjande kommun.

Inriktningsmål

- Kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete riktat mot unga vuxna ska sträva mot samverkan med andra aktörer som möter den målgruppen. Det är viktigt att det finns en tydlig strategi för det alkohol- och drogförebyggande arbetet riktat mot unga vuxna.
- I det alkohol- och drogförebyggande arbetet ska unga vuxna ges kunskap om risker och skydd samt få tillgång till verktyg och metoder för att minska riskerna och stärka skydden.
- Inom alla arenor där kommunen bedriver alkohol- och drogförebyggande arbete, ska unga vuxnas situation beaktas.

³ Olika definitioner används av olika myndigheter, organisationer och i olika undersökningar. I prop. 2005/06:30 om nationella alkohol- och narkotikahandlingsplaner anges särskilt 18-25 som en prioriterad grupp, men upp till 29 år räknas in i gruppen unga vuxna.

Aktiviteter

- Erbjuda all personal som arbetar med unga utbildningsinsatser kring alkohol- och drogförebyggande arbete.

Ansvarig: Berörda förvaltningar

Uppföljning: Beskrivning av erbjudna utbildningsinsatser samt antalet deltagande i dessa.

- Ta fram en lathund ”Gemensamt förhållningssätt för personer som arbetar med unga vuxna” i likhet med den som finns för personal som arbetar med barn och unga. Lathunden ska sedan spridas och göras känd för alla som arbetar med barn och unga inom kommunen.

Ansvarig: Samverkansorganet Barn och Unga (SBU)

Uppföljning: Spridning av lathunden/policyn.

- I Ung Arenas arbete med ungdomar utan sysselsättning bör tecken på droganvändning särskilt uppmärksammas för möjlighet till att tidigt kunna erbjuda behandling.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av hur Ung Arena arbetar för att uppmärksamma drog-användning bland deltagare.

Arbetslivet

Jönköpings kommuns vision för arbetslivet

Arbetslivet är en arena med aktörer som på ett självklart sätt, gemensamt bidrar till och tar ansvar för ett förebyggande arbete som skapar en god hälsa bland den vuxna befolkningen. Alla arbetsplatser i kommunen har god kunskap om hur de kan bidra till en minskad riskkonsumtion av alkohol samt droganvändning hos de anställda.

Inriktningsmål

- På Jönköpings kommuns arbetsplatser ska arbetet med alkohol- och drogfrågor, kompletteras med ett förebyggande perspektiv. Arbetsplatserna skall arbeta för att skapa arbetsmiljöer som är hälsofrämjande och förebyggande genom olika medvetandegörande insatser.
- Jönköpings kommun ska verka för att samverka och skapa nätverk med bransch-organisationer, privata arbetslivet, fackliga organisationer, hälso- och sjukvård i arbetslivet med flera som berörs, kring alkohol- och drogförebyggande arbete.

Aktiviteter

- Utbilda chefer och skyddsombud om kommunens alkohol- och drogpolicy och hur man kan arbeta förebyggande och främjande på arbetsplatserna.

Ansvarig: Stadskontoret

Uppföljning: Förekomst av utbildningar i kommunens alkohol- och drogpolicy.

- Utveckla kommunhälsans möjligheter att arbeta med screening av riskbruk samt rådgivning.

Ansvarig: Stadskontoret

Uppföljning: Beskrivning av hur kommunhälsan arbetar för att utveckla arbetet med screening av riskbruk.

- Särskilt uppmärksamma unga vuxna i det alkohol- och drogförebyggande arbetet på arbetsplatserna.

Ansvarig: Alla förvaltningar

Uppföljning: Beskriva åtgärder i syfte att uppmärksamma unga vuxna i det alkohol- och drogförebyggande arbetet på arbetsplatserna.

Tillgänglighet

Jönköpings kommuns vision för tillgänglighet

Alkohol och droger finns inte tillgängliga för barn och ungdomar i Jönköpings kommun. Olagliga droger finns inte tillgängligt alls i kommunen. Tillgängligheten till alkohol för den vuxna befolkningen, är i den omfattningen att det inte skadar någons hälsa.

Inriktningsmål

- Jönköpings kommun ska arbeta för att begränsa tillgängligheten till alkohol och tobak genom att använda de tillgänglighetsbegränsande insatserna som kommunen har möjlighet att använda sig av. I huvudsak handlar det om serverings-tillstånd, ansvarsfull alkoholservering och tillsyn vad gäller servering (samt tobaksförsäljning), åldersgränser (alkohol och tobak) med mera.
- Ansvarsfull alkoholservering ses som ett särskilt viktigt område och det ska i kommunen finnas tydliga rutiner och strategier för det arbetet.
- Jönköpings kommun ska ha ett strategiskt och tydligt samarbete med polisen och andra organisationer som arbetar med bekämpning av narkotika, illegal alkohol samt langning av alkohol till ungdomar.

Aktiviteter

- Kontinuerligt erbjuda stöd och utbildning till föräldra- och vuxenvandringar samt hitta verktyg för att motivera och engagera föräldrar och vuxna att delta i det alkohol- och drogförebyggande arbetet.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Antal föräldrar som deltar i föräldravandringar.

- Tillsammans med polisen arbeta för att motverka förekomst av langning, exempelvis genom tydliga rutiner för informationsutbyte vid misstanke om langning.

Ansvarig: Socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen.

Uppföljning: Beskrivning av det arbete som görs i syfte att motverka langning.

- Kommunen ska ha ett aktivt tillsynsarbete gentemot butiker som säljer folköl, tobak och receptfria läkemedel.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av tillsynsarbetet gentemot butiker som säljer folköl, tobak och receptfria läkemedel.

- Kommunen ska ha en fortsatt god samverkan med polisen kring arbetet för att minska tillgängligheten till narkotika.

Ansvarig: Socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av samverkan med polisen.

- Arbeta aktivt mot gym och idrottsföreningar i syfte att förstärka och utveckla arbetet mot användande och spridning av dopningspreparat. Exempelvis genom diplomerings inom konceptet PRODIS⁴

Ansvarig: Kultur- och fritidsförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av arbetet mot gym och idrottsföreningar i syfte att motverka dopning.

- Personal inom de kommunala friskvårdsanläggningarna ska ha kompetens kring dopningsfrågor för att kunna motverka användande och spridning av dopningspreparat vid kommunala friskvårdsanläggningar.

Ansvarig: Kultur- och fritidsförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av de utbildningsinsatser som görs i syfte att höja kompetensen kring att arbeta mot dopning.

Äldre⁵

Jönköpings kommuns vision för äldre vuxna

Jönköpings kommun bidrar till att alla invånare, även äldre, har en god hälsa som inte skadas av alkohol eller droger. Äldre personer som erhåller äldreomsorg och/eller hemsjukvård upplever vården och omsorgen som trygg och som hälsofrämjande utan att inkräkta på integritet och inflytande. Äldre personer som kommer i kontakt med kommunens verksamheter har kunskap om riskerna med alkohol- och drogkonsumtion under åldrandet.

Inriktningsmål

- Det är viktigt att det finns en tydlig strategi för det alkohol- och drogförebyggande arbetet riktat mot äldre vuxna.

⁴ PRODIS - Ett nationellt nätverk som arbetar för att förebygga och minska användningen av anabola androgena steroider och andra dopningspreparat.

⁵ Personer över 65 år.

- I kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete riktat mot äldre vuxna ska samverkan ske med andra aktörer som möter målgruppen, exempelvis vårdcentraler, öppen- och sluten specialistvård och frivilligorganisationer med flera.
- I det alkohol- och drogförebyggande arbetet ska äldre vuxna ges kunskap och information om risker med alkoholkonsumtion, exempelvis ökad fallrisk, undernäring och läkemedelsinteraktioner, samt om kommunens alkohol- och drogförebyggande strategi.
- I kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete riktat mot målgruppen vuxna äldre är det viktigt att all berörd personal engageras och ges information, kunskap och verktyg. Verksamheter som möter äldre vuxna, exempelvis äldreomsorg, hemsjukvård, frivilligorganisationer, skall därför ges information och kunskap om riskerna med alkohol- och drogkonsumtion hos äldre vuxna.

Aktiviteter

- Arbeta fram en alkohol- och drogförebyggande strategi/policy för äldre vuxna i samverkan mellan kommunens socialförvaltning och andra relevanta aktörer såsom regionen, frivilligorganisationer och pensionärsorganisationer.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Framtagen strategi/policy.

- Anordna workshops/föreläsningar/seminarier för äldre vuxna i syfte att öka kunskap om riskerna med alkohol- och drogkonsumtion under åldrandet.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Genomförda workshops/föreläsningar/seminarier.

- Anordna workshops/föreläsningar/seminarier för berörd personal inom äldreomsorg och hemsjukvård i syfte att öka kunskaperna om riskerna med alkohol- och drogkonsumtion hos vuxna äldre, samt med syfte att diskutera situationen idag och ge verktyg för att främja hälsa hos äldre vuxna.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Genomförda workshops/föreläsningar/seminarier.

- På sikt bör alla äldre vuxna som kommer i kontakt med kommunens verksamhet riskbedömas avseende alkohol- och drogkonsumtion i syfte att främja hälsa.

Ansvarig: Socialförvaltningen

Uppföljning: Beskrivning av arbete i syfte att få till rutiner för riskbedömning avseende alkohol- och drogkonsumtion.

